

Voordracht dodenherdenking 4 Mei 2017 in de van Blankensteinstraat te Heenvliet.

De bedenker van de "Stolpersteine", is de Duitse kunstenaar Gunter Demnig uit Berlijn. Hij is in zijn woonplaats Keulen begonnen met het aanbrengen van de eerste "Stolpersteine" op de trottoirs voor de huizen van mensen die door de Nazi's zijn gedeporteerd of vermoord. Niet alleen van Joodse mensen maar ook van politieke gevangenen, Sinti, Roma, homoseksuelen, Jehova's en gehandicapten.

De "Stolpersteine" hier blijven ons herinneren aan de familie van Blankenstein. Vandaag de dag kom je ze op steeds meer plekken tegen in Nederland. Februari 2015 zijn er op het Merwedeplein 37 in Amsterdam vier "Stolpersteine" aangebracht ter herinnering aan Otto, Edith, Margot en Anne Frank. Dit was het achterhuis, wat de laatste officiële woonplek was van de familie Frank.

De familie Frank en 4 medeonderduikers worden hier op 4 Augustus 1944 gearresteerd en op 3 September vanuit Westerbork gedeporteerd. Een van de mede onderduikers is Fritz Pfeffer, hij is een Duits Joodse tandarts die uiteindelijk op 55 jarige leeftijd overlijdt in een ziekenbarak van concentratiekamp Neuengamme.

Vorig jaar Oktober hebben we met een 20 koppige vriendengroep die zichzelf de Heeren van Heenvliet noemen een WO 1-2 Marine toer gemaakt in Noord Duitsland. Tijdens deze toer hebben we ook het voormalige concentratie kamp Neuengamme bezocht . Dit 213.000 vierkante meter grote kamp ligt ten zuidoosten van Hamburg bij het dorp Neuengamme. Het was een van de grootste concentratie kampen van het noorden van Duitsland en de SS voerde hier een meedogenloos beleid waar menselijkheid en mededogen niets meer waren dan holle woorden.

Al wandelend door het voormalige kamp en de steenfabriek raakten we onder de indruk van dit grote kamp en het ontstellende leed wat hier heeft plaatsgevonden. Nee Neuengamme bezat geen gaskamers of vergelijkbare methoden om mensen massaal van het leven te beroven. Desondanks stierven er bijna 43.000 mensen in dit kamp door honger, ziekte ,uitputting, marteling of men werd gewoonweg vermoord door de SS ers. Tijdens de gehele oorlog verbleven hier ongeveer 106.000 mensen afkomstig uit zo n 28 landen. Van deze 106.000 gevangenen waren er ongeveer 7000 afkomstig uit Nederland. Volgens de dodenboeken kwamen minimaal 3500 Nederlanders om in Neuengamme.

Tijdens onze rondgang door het kamp kwamen we in een van de vitrines het verhaal tegen van een van deze Nederlanders namelijk Waldemar Nods. De vader van Waldy Nods beter bekend als Sonny Boy. Vijftien jaar geleden zou de naam Waldemar Nods de meeste mensen niets gezegd hebben maar na het verschijnen van het boek Sonny Boy in 2004 en de uiterst zorgvuldige verfilming van dit boek in 2011, is Waldemar Nods een bekende Nederlander geworden

In 1928 komt de jonge en donkere Surinamer Waldemar naar Nederland om in Den Haag te studeren. Hier gaat hij op kamers wonen bij Rika die gescheiden is. Waldemar en Rika krijgen een relatie en hieruit is Waldy Nods geboren met als bijnaam Sonny Boy. Waldemar en Rika hebben een sterke en liefdevolle relatie maar ondervinden aan alle kanten wat het is om gediscrimineerd, sociaal uitgesloten en niet geaccepteerd te worden.

Rika en Waldemar hebben zowel in Scheveningen als later in Den Haag een pension uitgebaat. Dit ging redelijk succesvol mede doordat Waldemar zeer goed Duits sprak.

Als de Tweede Wereldoorlog uitbreekt hebben ze een pension in Den Haag waar Duitse soldaten ingekwartierd worden. Als ze gedwongen afstand moeten doen van hun pension en een andere woning moeten betrekken, schromen Rika en Waldemar er niet voor om onderduikers in huis ten nemen waaronder ook Joden en zelfs een gedeserteerde Nederlandse SS'er.

Het onderduiken wordt ontdekt, Waldemar, Rika, Waldy en de onderduikers worden gearresteerd. Waldy wordt later vrijgelaten en gaat bij familie wonen.

Rika komt uiteindelijk om, in concentratiekamp Ravensbrück. Waldemar komt terecht in concentratiekamp Neuengamme waar hij dankzij zijn talenkennis op de postkamer mag werken. Na de dood van Hitler zetten de Nazi's alles op alles om te voorkomen dat de gevangenen levend in handen van de vijand terecht komen. De concentratiekampen worden ontruimd en honderdduizenden gevangenen worden op zogenaamde dodenmarsen gestuurd naar plaatsen waar de geallieerden ze niet konden bereiken. De Nazi's wilden op deze manier de sporen van de concentratiekampen uitwissen. Vele gevangenen zullen deze dodenmarsen ook niet overleven.

Bijna tienduizend gevangenen komen levend in Lübeck aan waar ze worden overgeladen op de vrachtschepen Thielbeck, Athen en het enorme passagierschip Cap Arcona waar ook Waldemar op terecht komt. De schepen liggen in de Lübecker bocht als op 3 Mei 1945 de schepen gebombardeerd worden door geallieerde bommenwerpers. De schepen worden geraakt, vliegen in brand en/of zinken. Duizenden gevangenen verbranden of verdrinken en van de gevangenen die levend in het ijsskoude water terecht kwamen, werden er velen nog als honden afgemaakt, door op bootjes, rondvarende SS'ers.

Waldemar, was een hele goede zwemmer en wist na al zijn ontberingen, als een van de weinigen het strand levend te bereiken waar hij uiteindelijk, door rondzwervende kindsoldaten, alsnog wordt doodgeschoten.

Het drama van de Lübecker bocht heeft ongeveer 8000 mensen het leven gekost en is daarmee de grootste scheepsramp van de geschiedenis.

Waldemar zijn verhaal staat symbool voor de slachtoffers van Neuengamme en het drama van de Lübecker bocht.

De zoon van Waldemar en Rika ,Waldy Nods ofwel Sonny Boy sterft in 2004 op 85 jarige leeftijd in zijn woonplaats Hilversum

Rika en Waldemar Nods hebben in de oorlog veel moed en menselijkheid getoond en gelukkig is hun verhaal niet verloren gegaan. Hopelijk mogen we, hetzij in Scheveningen of in Den Haag nog eens struikelen over een steen met hun naam erop.